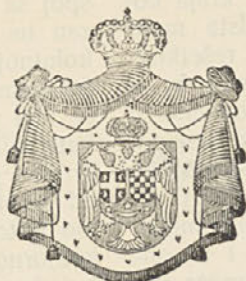

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 84

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1 Juna 1925

PATENTNI SPIS BR. 2858

Ing. Franz Mayer, Graz, i Tech. Projektierung und Baubüro, Ges. m. b. H.
I. Pflöschinger & Co, Beč

Uredaj za samotvorno hidrauličko pokretanje zatvornog priklopa brane.

Dopunski patent uz osnovni patent br. 2855.

Prijava od 8 oktobra 1923.

Važi od 1 aprila 1924.

Pravo prvenstva od 10 oktobra 1922 (Austrija).

Najduže vreme trajanja do 31 marta 1939.

Predmet predstojećeg izuma tvori dalja izradba patentom br. 2855 zaštićenog uređaja za samotvorno hidrauličko pokretanje zatvornog priklopa brane i sastoji se bitnost istog u tome, da je pod uplivom vode u riječnom toku njihani zaklop, koji namješta branin priklop, koji namješta branin priklop, smješten njihajuće oko horizontalne osovine, predviđene na podnožju regularne komore, usljed čega kod obješenja njihajućeg zaklopa u smislu patenta br. 2855 može otpasti potrebita zaobljena obloga dna sa zabrtvenjem, što uvjetuje jednostavniji način gradnje. Osim toga uvjetuje se time također podesnije izkorišćenje njihajuće plohe odn. time dobivenih momenata vodenog pritiska, tako da se mogu umanjiti širina i dubljina komore.

Nadalje je u smislu izuma riješen prtok i odtok vode na visokoj strani vode od regularne komore pomoću namjestivog otvorenog zatvora.

U crtežu predočen je izumni predmet pomoću primjera izvedbe i pokazuje fig. 1 porudaj u smislu izuma u pogledu sa strane, odn. u rezu po A—B od fig. 2, koja prikazuje tlocrt k tome.

U smislu prikazanog oblika izvedbe imati će se tlačna komora prednosno također ovde u svrhu simetričkog prenosa sile izvesti na obe strane brane. Kako crtež pokazuje, dostatna je pak za ovaj oblik izvedbe manja širina komore nego kod onog po patentu br.

2855. Opet su predviđena tri komorna dijela 1, 2, 3, od kojih je prvi (u smeru protiv priklopa) stalno napunjen vodom. Komorni dio 3 otvoren je napram strani potočnog korita i u svrhu sprečenja zapiješćenju providen je kosom drvenom oblogom. Ovaj komorni dio može se zapravo smatrati samo kao neka vrst dotočnog kanala vode od potoka i biti će stoga stalno napunjen vodom. Razdjelna stijena e između komornih dijelova 3 i 2 za nekoliko centimetara je viša nego normalna visina radne vode, tako da samo kod dolazeće visoke vode može vode dospjeti u dio 2. Iz toga slijedi također svrha ovog komornog dijela 3.

Komorni dio 2 nalazi se između ove, kao preljeva za visoku vodu djelujuće, razdjelne stijene i njihajućeg zaklopa d, daklen je u svojim dimenzijama ovisan od položaja njihajućeg zaklopa. U dnu nalazi se otvoreni ali namjestivi otok f, kojeg je svrha, — da kod opadanja ispod gornjeg preljevog ruba isprazni vodu iz komorno dijela — bila poblizje opisana u glavnom patentu. Odtok f namjestiv je u svojoj veličini pomoću zasunka bilo koje konstrukcije, prikazanog u crtežu prednosno pokretljivog rukom, pri čemu otvorna širina odtoka upliviše na gibanje zaklopa i dozvoljava njegovo regulisanje. Kroz ovaj odtok može se voda opot natrag odvoditi u potočno korito. Osim preko preljeva za visoku vodu ne može voda u ovaj komor-

ni dio naći nikakova ulaza i biti će stoga ovaj dio stalno bez voda kod normalne vode.

Komorni dio između njihala **d** i kraja komore napunjen je stalno vodom. Ista može dotjecati u komoru kroz utok odn. rešetku **r**. U ovoj komori nalaze se dva zasunak **k**, **n** kojih je upotreba razjašnjena djelomično u glavnom patentu. Gornji zasunak **k** omogućuje kod otvorenja dolazak vode od potoka za prvo stavljanje u pogon, dočim donji zasunak **n** služi za katkadanje odstranjenje mulja. Ovaj zasunak **n** spaja komorni dio 1 sa odtokom **s**, tako da se prisutni mulj može odvesti na ovom putu u potočno korito. Oba zasunak su pokretljiva jednostavno rukom. Utok od rešetke **r** mora biti tako odmjeran, da može voda dosta brzo pritjecati kod gibanja njihala **d** od iscrtkanog u puno izvučeni položaj.

Što se tiče odtoka, to vodi ovaj od obadviju komora u smeru niz vodu i to tako daleko koliko je potrebno, da se voda opet dovede u potok, pošto je podnožje priklopa odn. potočnog korita iznad priklopa više, nego podnožje tlačne komore. Dužina odtočnog kanala biti će stoga posvema ovisna od pada između brane i terena.

Njihajući zaklop **d** smješten je u smislu izuma pomoću zglobova **c** okretljivo oko jedne horizontalne osovine na donjem kraju, tako da je kod ovog poredaja suvišna okrugla obloga dna kao kod glavnog patenta. Njihajući zaklop giblje se između puno izvučenog glavnog položaja, to je položaj kod zatvorene brane i normalne vode, do iscrtkanog položaja kod položene brane. Okretni kut biti će poprečno 60° , ali to ovisi od osobitih prilika uređaja. Najskrajnji granični

položaj može se uzeti sa 30° lijevo i 60° desno od normale. Njihalo **d** dovede se u spoj sa braninim priklopom, koji nije prikazan na nacrtu, pomoću žičnih konopa **h** u kolutnoj provodnji, da se omogući zajedničko pokretanje. U kojoj visini od okretne točke se ima pričvrstiti konop, odvisi od okretnog kuta njihala. Njihajući zaklop providen je na svojem gornjem dijelu sa koljenom, koje nije od nikakova značenja za funkciju i služi samo zato, da sprečava vodu na utjecanju iz komornog dijela 1 u dio 2, pošto bi inače moralo njihalo biti dulje, što bi kod vertikalnog položaja dovelo do nepovoljnog riješenja kod pokrivanja komore protiv vremenskih nezgoda. Ovim koljenom može se dužina njihala držati kraćom, i tako postaje cjelokupna dužina nešto kraća. Zabrtvenje na obe strane njihala imalo bi se napraviti, može ali — kako su pokusi pokazali, također posvema odpasti. Funkcija uređaja je tačno ista, kako je već opisano u glavnom patentu.

Patentni zahtjevi:

1. Uređaj za hidrauličko pokretanje zatvornog priklopa brane po patentu br. 2855 naznačen time, da je pod uplivom vode u riječnom toku zamahljivi zaklop, koji pomoću konopnog pogona namješta branin priklop, smješten njihajuće oko horizontalne osovine na podnožju regulirne komore.

2. Brana sa priklopom po patentu br. 2855 naznačena time, što je na strani visoke vode od regulirne komore predviđen namjestivi odtok za vodu, kojeg otvorna širine upliva na gibanje zaklopa.

Fig.1

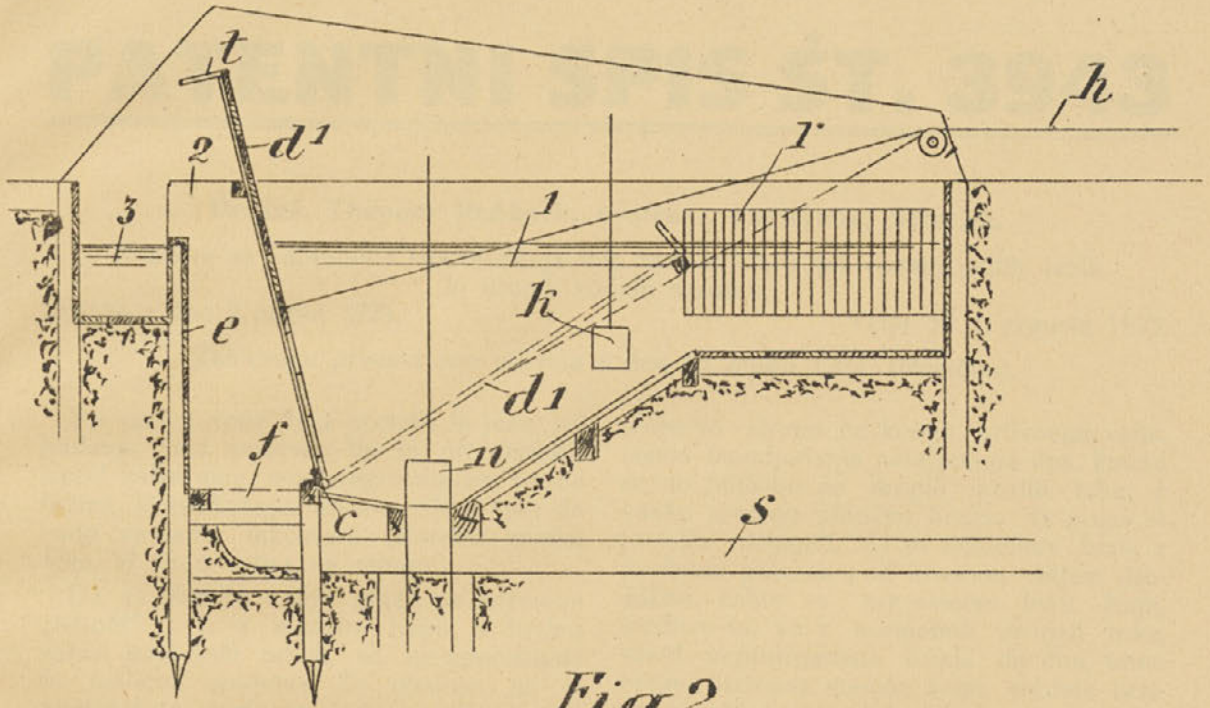

Fig.2

